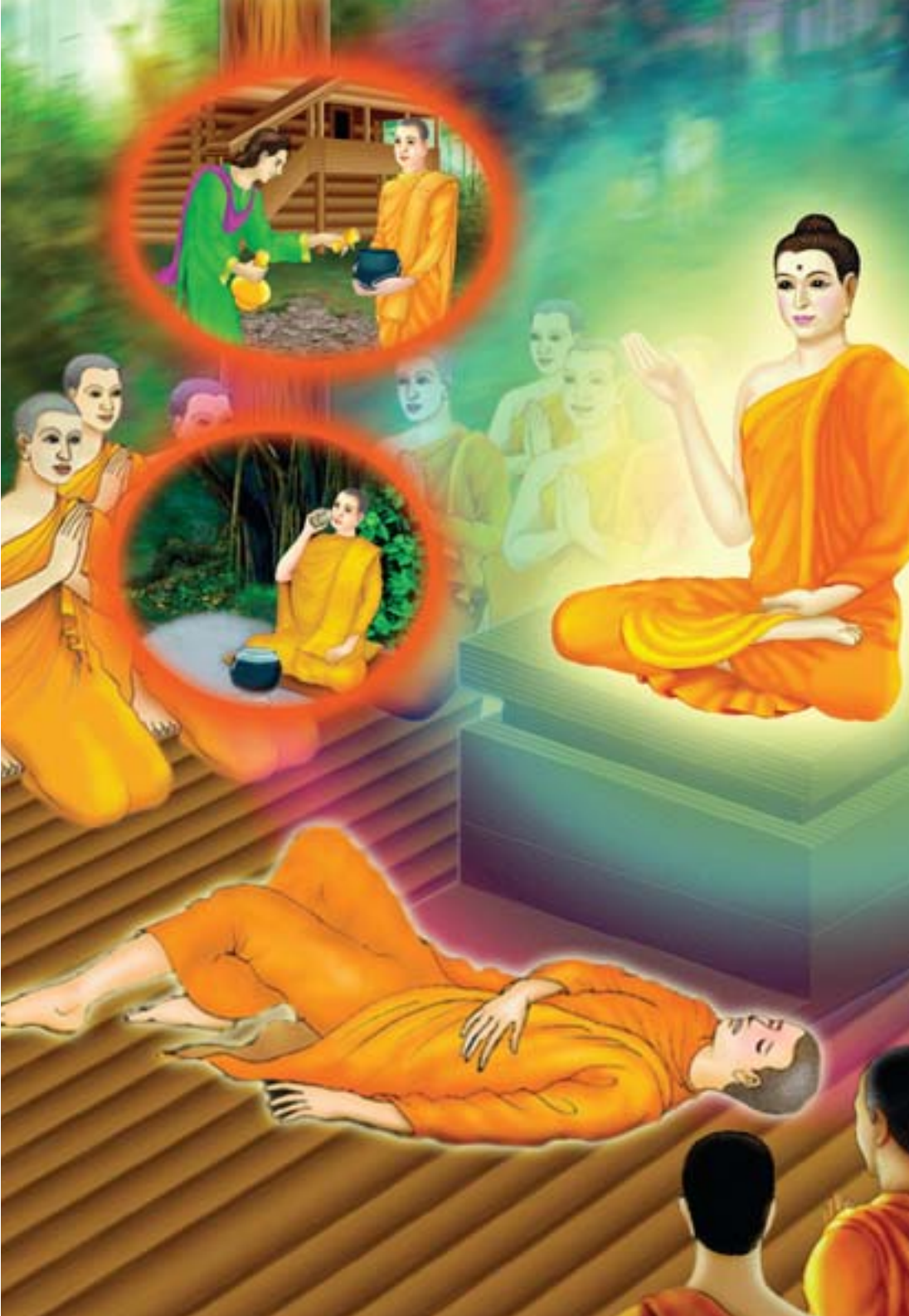

๒๒

เลิ ก อ บ า ย มุ ข พ บ สຸ ข ที่ แ ท้ จ ริ ง

ดูก่อนคฤหบดี บุคคลผู้ดื่มน้ำเมา คือ สุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ย่อมประสพภัยเวรอันใด ที่เป็นไปในปัจจุบันก็มี ที่เป็นไปในสัมปรายภพก็มี ได้เสวยทุกข์โศกนัสที่เป็นไปทางใจก็มี ก็เพราะดื่มน้ำเมา คือ สุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทเป็นปัจจัย เมื่ออริยสาวกงดเว้นจากการดื่มน้ำเมา คือ สุราและเมรัยเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ภัยเวร อันนั้น เป็นอันสงบระงับไปด้วยประการฉะนี้

เล็ ก บายมุข พบ สุข ที่ แท้ จ ริ ง

๑๕๑

ความตายติดตามตัวเรามาพร้อมๆ กับการลืมตาขึ้นมาดูโลก เหมือนกับดอกเห็ดที่ผุดขึ้นมาพร้อมกับดิน เราไม่สามารถหนีพ้นจากความตายไปได้บัณฑิตนักปราชญ์ผู้มีปัญญาท่านเห็นว่าการตายนั้น ไม่ใช่เรื่องที่น่ากลัว ไม่ใช่เรื่องเลวร้าย แต่เป็นเรื่องปกติธรรมดา ที่ทุกๆ คนจะต้องเผชิญ อันที่จริง ความตายเป็นเพียงการย้ายที่อยู่อาศัย ไปสู่ภพภูมิที่เหมาะสมกับบุญบาปมีหรือบาปอกุศลที่ได้ทำไว้ ผู้มีบุญมากก็ย้ายที่อยู่ไปสู่สุคติ ผู้มีบาปมากก็ต้องไปอยู่ในอบายภูมิ เสวยวิบากกรรมในแดนแห่งทุกข์ หากว่าเราไม่ประสงค์จะตายอีก มีวิธีเดียวเท่านั้น คือ เราต้องแสวงหาหนทางที่ไม่กลับมาเกิดอีก ด้วยการหมั่นฝึกฝนอบรมใจให้หยุดนิ่ง เข้ากลางของกลางไปให้เข้าถึงกายธรรมอรหัตต์ ขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป เมื่อทำได้แบบนี้ เราจะหลุดพ้นจากพญามัจจุราชได้อย่างถาวร

พระลัมมะลัมพุทเจ้าตรัสไว้ในปฐมภยเวรสูตร ว่า

“ ยํ คหปติ สุราเมрымชฺชปมาทญฺจายี สุราเมрымชฺชปมาทญฺจานปจฺจยา ติฏฺฐธมฺมิกมฺปิ ภยํ เวรํ ปสวติ สมปรายิกมฺปิ ภยํ เวรํ ปสวติ เจตสิกมฺปิ ทุกขํ

โทมนสฺส ปฏิสฺสเวทยติ สุราเมрымชฺชปมาทญฺจานา ปฏิวีรตสฺส เอวนุตํ ภยํ เวรํ วูปสนุตํ โหติ

เลิกอบายมุข พบสุขที่แท้จริง

๑๕๒

ดูก่อนคฤหบดี บุคคลผู้ดื่มน้ำเมา คือ สุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ย่อมประสบภัยเวรอันใด ที่เป็นไปในปัจจุบันก็มี ที่เป็นไปในสัมปรายภพก็มี ได้เสีย ทุกข์โทมนัสที่เป็นไปทางใจก็มี ก็เพราะดื่มน้ำเมา คือ สุรา และเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทเป็นปัจจัย เมื่ออริยสาวกงดเว้นจากการดื่มน้ำเมา คือ สุราและเมรัยเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ภัยเวรอันนั้น เป็นอันสงบระงับไปด้วย ประการฉะนี้”

โดยทั่วไป แม้คนเรายังไม่ได้ดื่มสุราเมรัย ก็เมาอยู่แล้ว เพียงแต่ไม่รู้ว่าตนเองเมา คือ เมาในความเป็นหนุ่มเป็นสาว คิดว่ายังมีเวลาสนุกสนานอยู่อีกนานหลายปี ยังไม่แก่ชราง่าย ๆ จึงไม่รีบชวนชววยประพฤดิธรรม บ้างก็เมาในความเป็นผู้ไม่มีโรค ภัยไข้เจ็บ คิดว่าตนเองยังแข็งแรงอยู่ และจะแข็งแรงต่อไปอีกนาน โดยหารู้ไม่ว่า โรคร้ายต่างๆ กำลังคืบคลานเข้ามาเยือน เพราะร่างกายนี้ เป็นรังแห่งโรค เมื่อวิบากกรรมในอดีตตามส่งผล ก็พร้อมจะนำโรคร้ายมาสู่ตัวเราได้ตลอดเวลาบางคนเมาในชีวิต คือ คิดว่าความตายยังอยู่ห่างไกล อีกนานกว่าความตายจะมาถึง โดยหารู้ไม่ว่า ความตายไม่มีนิมิตหมายบอกล่วงหน้า พญามัจจุราชสามารถคร่าเอาชีวิตไปได้ทุกขณะจิต

เลขาธิการ มูลนิธิธรรมะเพื่อคนไทย

๑๕๓

ผู้รู้ทั้งหลาย ท่านสงสารชาวโลก เพราะเห็นว่าส่วนใหญ่ยังประมาทกันอยู่มาก โดยไม่เฉลียวใจว่า ความตายพร้อมจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อันที่จริงตั้งแต่เกิดมาก็มีความแก่ ความเจ็บ และความตายติดตามมาอยู่แล้ว เหมือนดวงอาทิตย์ที่โผล่พ้นขอบฟ้า ย่อมบ่ายหน้าไปสู่การอัสดง ไม่เคยยืนยงส่องสว่างตลอดกาล ชีวิตมีภัยอันตรายอยู่รอบด้าน พร้อมจะดับลงได้ทุกขณะ จึงควรไม่ประมาท รีบเร่งสร้างบุญกุศลติดตัวไปให้ได้มากที่สุด

คนที่ประมาท ตี๋มสุราเสพยาเสพติด จึงล้วนแต่เพิ่มความขาดสติให้แก่ตนเองมากยิ่งขึ้น เพิ่มความเมาที่เห็นเป็นรูปธรรมให้หนักขึ้นไปอีก นอกจากนี้ยังเกิดโทษอีกมากมาย ทั้งแก่ตนเอง และคนรอบข้าง รวมถึงประเทศชาติ คนส่วนมากเข้าใจว่า คนที่ตี๋มเหล้าเมาจนเดินไม่ไหว หรือพูดไม่รู้เรื่องแล้ว คือคนขาดสติ แต่จริงๆ แล้ว ในทางธรรม ถือว่าขาดสติตั้งแต่คิดจะตี๋ม และคิดจะซื้อแล้ว ยิ่งถ่าลงมือเปิดขวดรินเหล้าใส่แก้ว แล้วตี๋มล่องล่ำคองไป ก็ยิ่งขาดสติมากยิ่งขึ้นไปอีก ยิ่งตี๋มมากเท่าไร ความเป็นคนก็ค่อยๆ ลดน้อยถอยลงไป เมื่อความเป็นคนเหลือน้อย ความดีก็ลดลงตามลำดับ จนกระทั่งหมดสติ หมดความเป็นคนไปชั่วขณะ ตอนนี้อยู่จะหมองมาก หากละโลกตอนนี้ย่อมมีทุกติเป็นที่ไป

เล็ ก อย าม ุข พบ สุข ที่ แท้ จ ริ ง

๑๕๔

มีตัวอย่างเกี่ยวกับโทษของการดื่มสุราจนขาดสติอยู่เรื่องหนึ่ง เรื่องมีอยู่ว่า *ในสมัยหนึ่ง เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้ากำลังเสด็จจาริกในเจตียชนบทอยู่นั้น คนเลี้ยงโค คนเลี้ยงสัตว์ และชาวนาที่อาศัยอยู่บริเวณนั้น ได้เห็นพระผู้มีพระภาคเจ้ากำลังเสด็จดำเนินมาแต่ไกล ด้วยความเป็นห่วงพระพุทธร่องค์ จึงเข้าไปกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ที่ต้นมะม่วงในอาศรมร้างของชฎิลมีพญานาคอาศัยอยู่ เป็นสัตว์มีฤทธิ์ เป็นอสรพิษที่มีพิษร้าย ขอพระองค์อย่าได้เสด็จเข้าไปเลย”

พระผู้มีพระภาคเจ้าสดับแล้ว ทรงดูक्षणภาพ คือ นิ่งๆ ไม่แสดงอาการเห็นด้วยหรือคัดค้าน ได้แต่เสด็จดำเนินไปเรื่อยๆ จนครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ ที่ชาวบ้านได้ทูลห้าม พระพุทธร่องค์ก็ยังทรงเฉยๆ เสด็จมุ่งหน้าไปใกล้บริเวณที่พญานาคอยู่ ในครั้งนั้น พระสาครตะได้ตามเสด็จไปด้วย ท่านเดินผ่านไปทางต้นมะม่วงซึ่งเป็นอาศรมร้างของชฎิล ครั้นถึงแล้วได้เข้าไปยังโรงบูชาไฟ ปูหญ้าเครื่องลาด นั่งคู้บัลลังก์ ตั้งกายตรง ดำรงสติไว้เฉพาะหน้า เพื่อจะแสดงอานุภาพให้ชาวบ้านแห่งนั้นได้รู้ถึงคุณของพระบรมศาสดา พญานาคเป็นสัตว์ดุร้าย เมื่อเห็นพระสาครตะเข้ามานั่ง เกิดความโกรธเป็นกำลัง จึงบังเหียนควันขึ้นเพื่อ

*มก. สาคตเถระ เล่ม ๔ หน้า ๖๓๐

เล็ ก บาย มุข พบ สุข ที่ แท้ จ ริ ง

๑๕๕

ทำร้ายท่านทันที พระสาครตะรื้อว่ากำลังจะถูกประทุษร้าย ก็เข้า
ฉานบังหวนควันโต้ตอบ นาคทนควันของพระสาครตะไม่ได้
เพราะร้อนแรงกว่า จึงเปลี่ยนเป็นพ่นไฟเข้าใส่ หวังจะเผาท่าน
ให้ไหม้เป็นจุณ พระสาครตะก็เข้าเตโชกลืนสมบัติ บันดาลไฟที่
ร้อนแรงกว่าต้านทานไว้

เมื่อต่อสู้กันไม่นาน ในที่สุดท่านสามารถปราบพญานาค
ดุร้ายนั้นให้หมดฤทธิ์ลงได้ จากนั้นก็ให้มาราบขอขมาโทษต่อ
พระบรมศาสดา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ชื่อเสียงของพระสาครตะก็
เลื่องลือไปทั่วทั้งตำบลอย่างรวดเร็ว ทำให้ชาวเมืองอยากถวาย
วัตถุอันเลิศ แต่เนื่องจากเป็นช่วงปฐมโพธิกาล แม้ชาวเมืองมี
ศรัทธาในพระพุทธศาสนา แต่ก็ยังไม่เข้าใจในสิ่งที่เหมาะสมกับ
สมณบริโศก ชาวเมืองจึงพร้อมใจกันถวายสุราใสสีแดงเหมือน
เท่านั้นกพิราบ ที่มีรสหอมกลมกล่อม ซึ่งเป็นของหายาก

ทันทีที่พระสาครตะเดินมาบิณฑบาต แต่ละคร้วเรือนต่าง
พากันกล่าวเชื้อเชิญให้ตักน้ำสุราชั้นเลิศ พระสาครตะไม่อยากขัด
ศรัทธา จึงตักสุราจากทุกๆ คร้วเรือนที่เขาถวาย เมื่อตักมากเข้า
ก็เริ่มเมาประคองสติไม่อยู่ เมื่อจะเดินออกนอกเมืองเพื่อกลับวัด
ก็เดินโซเซไปมา แล้วลุ่มกึ่งเลือกกลงบนพื้นถนน บาตรและ
อาหารที่บิณฑบาตได้มา กระจายกระเจาไปคนละทิศละทาง

ขณะนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จออกจากเมือง พร้อมด้วยภิกษุเป็นจำนวนมาก ได้ทอดพระเนตรเห็นพระสาครตะลุมกลึงอยู่ที่หน้าประตูเมือง จึงรับสั่งให้ภิกษุช่วยกันพยุงบิณฑุ

เมื่อนำพระสาครตะไค้ถึงวัด ให้นอนหันศีรษะไปทางพระบรมศาสดา เพื่อเป็นการแสดงความเคารพ แต่พระสาครตะไค้พิษุราเล่นงาน ยังไม่สร้างเมฆ จึงพลิกกลับนอนหันเท้าทั้งสองไปทางพระผู้มีพระภาคเจ้า พระพุทธองค์จึงรับสั่งถามภิกษุทั้งหลายว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สาครตะไค้มีความเคารพ มีความยำเกรงในตถาคตมิใช่หรือ” ภิกษุสงฆ์กราบทูลว่า “เป็นดังรับสั่งพระพุทธเจ้าข้า”

“ภิกษุทั้งหลาย บัดนี้ สาคตะไม่มีความเคารพยำเกรงใน
ตถาคตเลย เพราะไปดื่มน้ำเมา ซึ่งไม่ใช่เป็นของพระอรหันต์
สาคตะเคยต่อสู้กับพญานาคที่ดุร้ายได้ แต่เดี๋ยวนี้แม้งูน้ำธรรมดา
ก็ไม่สามารถจะต่อสู้ได้ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย น้ำที่ดื่มเข้าไปแล้ว
ถึงวิสัยญภาพ เป็นน้ำที่ไม่ควรดื่ม การกระทำของสาคตะไม่
เหมาะสม ไม่ใช่กิจของสมณะ” ตั้งแต่นั้นทรงบัญญัติสิกขาบท
ไม่ให้ภิกษุดื่มน้ำเมา

เมื่อพระสาคะเมื่อสร้างมาแล้ว ได้ฟังเรื่องราวที่เกิดขึ้น
ของตนจากเพื่อนภิกษุ ก็ตกใจ และเกิดความละอายใจยิ่งนัก

เลิกอบายมุข พบสุขที่แท้จริง

๑๕๓

รีบเข้าไปกราบขอขมาโทษต่อพระบรมศาสดา ท่านนำความผิดพลาดนั้นมาเป็นบทเรียนสอนตน และตั้งใจบำเพ็ญภาวนาอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพัน ในที่สุดก็ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ และได้เป็นเลิศทางด้านผู้มีเตโชกสิณอีกด้วย

จากเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า โทษของการดื่มสุราเมรัยที่เห็นด้วยตาเฉพาะในปัจจุบันนี้ยังอันตรายถึงเพียงนี้ แต่โทษที่ยิ่งกว่านี้ในอบายในมหานรก ยังไม่ได้นำมากล่าว ชาวโลกทั้งหลาย ทั้งๆ ที่รู้โทษของการดื่มสุรา แต่สร้างทำเป็นเหมือนไม่รู้ เพราะหักห้ามใจตนเองไม่ได้ จึงยินดีที่จะดื่มน้ำเมาเหล่านี้ เมื่อดื่มจนเป็นอาฉิมกรรมแล้ว สุดท้ายก็ต้องไปรับใช้กรรมในมหานรกเป็นเวลายาวนาน โทษที่จะเกิดตามมาในสังสารวัฏยังทำให้เป็นผู้ที่ไม่สมประกอบ ปัญญาทึบ และอีกมากมาย ท่านใดที่เคยดื่มก็ให้เลิก จะได้เกิดใหม่ในเส้นทางแห่งความดี สรรพสิริมงคลจะได้หลังไหลมาสู่ชีวิตของเรา ส่วนท่านที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสุราเมรัยและอบายมุขทุกชนิด อยู่แล้ว ขอให้ตั้งใจพัฒนาจิตใจ ให้สูงขึ้น ด้วยการสร้างความดีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

